

Lilla Anna eller Flickan och bibelförklaringen.

Wezelius, E. P.

59 C Br.

Sw. Sam.
Roman.
Sw.
(Pyl.)

Lilla Anna

eller

Flickan och Bibelförklaringen.

Berättelse från Upland

af

E. P. Wezelius.

1866

1712

1712

1712

1712

1712

1712

1712

1712

1712

Lilla Anna

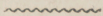
eller

Flickan och Bibelförklaringen.

Berättelse från Upland

af

E. P. Wezelius.

U p s a l a

Edquist & Berglund. 1866.

Frifint, kärleksfull och ung
Lemnar jag dig, lilla Anna!
I hvar foja må du stanna,
Och förj för pappas penningpung.

En af Uplands bördigaste trakter ligger en större ström, som genomlöper flera församlingar och är mycket wälgörande för orten, emedan han sätter många nyttiga werk i rörelse såsom qwarnar, sågar, pappersbruk, tegelbruk m. m., och till sist utlöper i en udde af den wackra Mälaren.

Wester om denna ström ligger några större bondgårdar, som med ett gemensamt namn wanligen kallas Wännskapskullarne, ett namn, som de till alla delar göra rätt för att bära, emedan deras hederliga disponenter äro sjelfwa wänskapen. Ghuru dessa hemmansägare aldrig burit fattigdomens tyngd, eller ens smakt en bitter droppa af allt hwad nöd will jäga, äro de alltid desamma som lyfna till fina mindre bemedlade likars nödlidande, och sällan jöfer någon fattig stackare stydd hos dessa hederliga landtbrukare, som ej der finner hjelp och tröst. Sj underligt därför, att de ofta anlitas af ortens mindre besutna jordbrukare, näringsidkare och andra arbetare. Kära Wilhelmsson! hjelp mig med en liten borgen, eller låna mig litet penningar, jag skall betala så fort jag får in min gröda. En annan stackare kommer och

beklagar sig: jag har nu fått en inlaga, länsman har
 skrifwit upp både rubb och stubb, lysjer snart auktion
 på allt hwad jag äger, hwilket ej räcker till mera än
 kronobetjeningen tar för sitt beswär. Han hotar mig
 för resten med bysättning, och jag får således utan
 prut fara från mitt tomma hem och lemna min arma
 hustru med sina små wärnlösa barn utan både bröd
 och stöd åt ödet. Bästa Wilhelmsjon, hur skall jag
 nu ställa mig, jag har sjelf förtjent mitt öde, men
 mina stackars barn och hustru, hwart skola de taga
 wägen i sitt armod, det är det wärsta som grämer
 mig. Hade jag ej sådana, skulle jag jäkert ej frukta
 bysis, men nu blir det allt för swårt att sjelf bli
 innestångd i en sådan der hur och taga mat ur så-
 dana der bestars händer och weta, att mina små barn
 lida nöd hemma. Hur skall jag bära mig åt, war
 snäll och säg mig det, bästa Wilhelmsjon. En annan
 klagar sig: jag har varit sjuk, är alldeles utan bröd,
 låt mig få bli skyldig för 2 kubiffot råg, jag skall
 betala så fort jag kan o. s. w. Och på ett sådant
 fått bestormas desja utan att tröttna. Den första
 får alltid det swaret, jag kan hjälpa dig litet pennin-
 gar, men om du kan, så kunde jag gerna wilja ha
 dem i höst för då behöfwer jag dem. Till den andra
 swaras, det är en bra swår belägenhet, min wän, du
 står uti, jag beklagar dig, tala wid länsman, så hål-
 ler han nog credit en tid, tills du får reda dig.

Sag glömde bort att nämna, att det ej är vår länsmän, han har nog varit skonsammare emot mig. Det är en från nästgränsande härad, som är nästan det samma, som våra teologer säga om hin håle, han går omkring och söker hwem han uppsluka må, han är ovesterrätlig och hör inga böner, han will blott ha. Sasa det är han, då skall jag tala wid honom för din räkning och göra mitt bästa, det är synd med dig. Kom hit en annan dag, skall du få weta hwad swar jag har fått, jag gör hwad jag kan i den wägen, lita på mig, kom in, skölj ned sorgen med en sup så länge. Tack, tack hederlige Wilhelmsson för det, nu föll dender elaka tyngden bort, som låg så hårdt på hjertat förut. Jag funnat tala wid min husbonde om saken, men det hade varit det samma som att göra mig till hans privilegierade slaf för hela min tid, som flera andra gjort. Och den swenska nektarn tömmes till botten och nedrullar som hagel i blank bössa. Tack ännu en gång, hederlige Wilhelmsson, adjö med mig, nu springer jag lätt hem som en tallbjörn. Adjö med dig, kom hit sedan. Och med lätta steg wandrar den eljest af arbete och nød nedtyngda stackarn hem till sin bedröfwade hustru, hwilken starkt fixerar hans befårade panna, emedan hon der först märker, om det går wäl eller illa, innan hon tors fråga hur det gick. Se, utan all min förskyllan, gick det ganska bra, yttrar mannen, han

lofwade att tala wid min huse och styra allt till det bästa, och hwad han har sagt är säkert som amen, och nu Gud ske lof så wi allt behålla vårt lilla bo orördt så länge, jag skall arbeta utaf tusan, så betala wi nog snart. Åra ware Gud! yttrar hustrun, och wälsignad ware denne älfkanswärde man. Och nu will jag ej trötta mina läsare med att nämna de ömsföridiga känslor, som genombäfwa dessa fattiga makars hjertan, utan omtala, att det säkert går bra, då Wilhelmsson gifwit godt löfte derom. Ej underligt att han gör en och annan förlust för sin hjälpsamhet, ty mången med den aldrabästa wilja i werlden kan ej betala, mången deremot är nog lika nöjd, exempel som af läsaren är nog bekant, utan att här vidare omordas. Men otroligt nog får jag likwäl berätta, att hans egendomar dagligen förökas, och att de lidna förlusterna säkerligen wälsignas sjudubbelt åter.

Jag will nu nämna litet om husliga förhållanden. Wilhelmssons tjenare af båda könen bemötas af sin husbonde alltid som wänner eller rättare sagdt egna barn, alltid med glädtighet och raljeri tilltalas dessa, och med samma glädje beswaras han wanligtwis åter. Har han en bra bok, är han alltid ute i spetsen för sina tjenare de långa winterqwällarna, läser högt och tydligt tidningarna äfwenså alla märkwärdiga handlinger både in- och utrikes, friget i Danmark och Amerika, gosjarne wilja gerna höra om de Skandinaviska

bröderna stå sig och flickorna önska snart slut i Amerika för att få bättre pris på bomull. Till sist blir det följetong och eger då tidningen Upsala något af den wittre och snillrike kyrkoherden Kjellman-Göransson och Swenska Arbetaren något af Pehr Thomasson, då blir det stor glädje af, och ingen är lyckligare än den som från posten får afhämta tidningarna för att på hemvägen läsa fortsättningen efter föregående nummer, som han förut känner. Hur blir det med Kjerstin Dubois i dag, yttra flickorna till den kommande, som nu träder in genom dörren. Hvad gör Lasje i Kroken för hokus pokus, tycka gossarne skrattande och samla sig omkring den kommande, som har fullt göra attakta sin kära skatt tills husbonden kommer. Wänta litet får ni wäl höra, yttrar han och armbågar sina näsvisa kamrater ifrån sig. Nu kommer Wilhelmsson småskrattande ur kammaren, och alla fästa sina glädjestrålände ögon på honom, ty nu äro de säkra att få höra, hur det blir både med soldatdottren och Lasje. Glad tager han tidningarna och frågar, mins ni nu hvad wi sist sluta med, edra yrhåttor? Ja bewars yttra alla i korus, låt oss nu få höra fortsättningen, och Wilhelmsson börjar som wanligt. Flickorna tycka sig ibland liksom lättade från stolen, gossarne bli litet warmare om hjertat, allt efter som händelsernas gång stiger eller faller, men snart yttrar husbonden fortsättning i nästa nummer. Allaredan

slut yttra alla, wisnöjda att ännu i 3 dagar få wänta för att få höra något om deras kära hjeltar och hjeltinnor. Och nu börjas ett raspande och skrampande och bullrande med kardor och spinurockar, som efter dender nyheten fått ijudubblad fart mot förut. Nya Testamentet och psalmboken glömmas ej heller bort, dessa läsas alltid med andakt och estertanke. N:o 3 är deras största älsklingspsalm, sanningen och trösten af Guds warelse. Och dessa naturens okonstlade barn både leswa och ha sin warelse i den sköna naturen. I naturen glädja de sig, i naturen finna de, att de ha en allgod Gud. Och hwem skulle ej en wacker Sönmorgon wid solens uppgång wilja skåda det sköna deruti. Hwem skulle ej med hänrödnings se blommorna öppna sina kalkar för de matta solstrålarne, för att leswa sin Gud! Hwems hjerta skulle ej röras wid fåglarnas lofsång till sin skapare! Och hwem skulle ej genom denna härlighet, detta Guds eget werk känna att en Gud är nära! Och hwem skulle då wilja kallas Guds beläte och vara det yppersta af hans werk och ej tillika med de ofsyldiga fåglarna och de stumma wärternas böja knä till en tackfägelse och lofsång för sin Skapare! Och hwem skulle der, med aldrig så liten bildning, ej tycka sig se, att jorden ej är så förbannad, som en del af våra läsareprester påstå! Det tyckes vara beshynnerligt, att de wilja helga sin Gud med att fördöma Hans skapade werk. Men jag will

dröja med några anmärkningar i den saken och blott hålla mig till berättelsen.

På detta sätt lefwer Wilhelmsjon, med sina tjenare, i ett politiskt och andeligt lif, alltid glada och nöjda med sin lott. Arbetet går rafft undan på alla händelser, hwilket ej är underligt, då man har en husbonde, som på ett sådant sätt kan skaffa sig sina tjenares wälwilja. Skulle han wara borta en dag, är det alltid långsamt, och äro dessa ute på ägora och han kommer, är det som de fått en gåfwa, ty då är han alltid glad och rolig. Nu skulle det kanske falla någon af mina läsare in att påstå, att Wilhelmsjon ej förstår att skaffa sig respekt, och att han är för blöt mot de fina, men wädja då till eder sjelfwa, föreställ dig en tjenares skrepelse, och du skall säkert komma till den goda satsen, att du skulle med mera häg och styrka fullgöra din goda husbondes wilja, än en sjelfherrskande ryknatur, som med kärshet och ilska wille drifwa dig till ditt fall, alltid klagande öfwer wårdslöshet och för litet gjordt, grufwa sig öfwer swåra tider, dryga löner, dåligt arbetsfolk o. s. w. Döm nu sjelf.

På försommaren 1863 blef en 17-årig flicka orolig och dystert, arbetet blef tråttigt, werlden en mörk håla, hennes kamrater en styggelse, hwilka ofta wille weta hwad det fattades henne, men sällan fingo swar, gret ofta i enslighet, med ett ord hon blef sig ej mera lik.

Ortens Sibyllor eller den hemliga domstolens leda-

möter, hwilla W. v. Braun tillerkänner en wiß för-
 måga nämligen den att kunna lägga ut, och de lägga
 till och de göra hwalffiskar af en fill, börja äfwen att
 göra sina funderingar i den saken. Kan ni säga mig
 gummor, yttrade en liten frodig matrona till ett halft
 tjog andra af samma skrot och korn, hur det är fatt
 med Anna på Kulln? Hurså kära syster, började litet
 hwar att fundera. Hon har blifwit så konstig så,
 yttrade samma gumma, som just nu bles stolt öfwer
 att kunnat yppa en nyhet. Du gör mig riktigt ny-
 sifken, yttrade mor med kaffepannan (läsaren bör weta,
 att det war ett tillståndt kafferey), har det händt henne
 något? Nej just ingen händelse, men hon är så an-
 strämligt bedröfwad för beständig, och jag wet ej,
 hur det är fatt, säger jag, — aldrig talar hon ett
 godt ord mera, gråter och lipar, då hon kommer för
 sig sjelf, det måste aldrig wara riktigt ståndt, hon som
 förr warit så yr och glad. Sojo men! det är som
 jag alltid har sagt, sade en annan, sådana der tösor
 få nog sin lön med tiden de, det kan wara godt och
 wäl att wara glad, men man måste stå på sin
 post, skall jag säga, det är nog ett kinkigt kärleks-
 äfwentyr hon nu warit uti, som försträcker henne så
 mycket. Ja just så är det kära syster, när wi rätt
 komma på saken och betänka den riktigt, så blir det
 nog så, hon har magrat betydligt och är blå under
 ögoen, det är säkert på tok med henne, yttrade en

annan i sin tur. Det är ej mera än rätt, sade kaffemoster, det är så wilet med våra granna flickor nu för tiden, de klåda sig i krinoliner och snörlika och wilja wara så rara, men kommer en snushane till pojke och gör sin kur för dem, då falla de i snaran, och sen är det slut med hela härligheten. Annat war det med oss systrar, aldrig kände wi till sådant der otyg som öfwer- och underståthållare, som de der plaggen kallas på skämt, nej wi woro anständigare i våra listjortlar och tröjor wi och hade afwen mera respekt för oss med. Skam till sägandes sprang pojkarne efter mig lika mycket som efter de der sjarilarna, men jag ätta mig nog, jag mins nog hur Jerker i Tenninböle, Anders i Stenhuset, Pehr i Hörnet, Lasse i Skrattbacken gjorde sina slag, men stopp gojunkrar, jag ätta mig nog jag, de fick alla affted på grått papper. Så skulle Anna ha gjort med, så hade hon sluppit att lipa, det är intet mer än rätt.

Jag will nu ej längre uppehålla läsaren inom denna krets, utan endast med Braun förklara:

Och så de fitta der är från år

Wid sin wälsignade kaffetar.

Koppen darrar i wifna näfwen,

Kitteln sjuder och wreden afwen.

Allt som är skapadt de högt fördömma,

Blott Gud, sin skapare, de herömma.

De läsa skriftens försoningsord

Och göra knäfall omkring sitt bord.
 De piffa pigan, och smeka katten,
 Och sjunga psalmer långt in på natten,
 För se de hafwa det djerfwa hopp,
 Att en gång höjas som änglar opp.
 Men denna drömmen dock öfvergifwen,
 Ty som ni dömt ni och dömda blifwen.

En afton omkring 10-tiden kom Wilhelmsön hem från ett besök hos en af grannarna, då hans flicka Anna satt och läste ensam i köket i en strängt religiös bok, kallad De Heligas Ewiga Ro, författad af en Engelsk prest, R. Baxter, hwilken år 1682 blef fängslad i Arton nära London, och hans egendom och böcker togos till böter för 5 predikningar, som han hållit. Det syntes, att hon war rörd, ty hon gret bittert.

Hwad, i Herrans namn, fattas dig bästa flicka, eller hwad gråter du öfwer, jag har länge sett din för-
 twiflan, frågar W. Min husbonde, yttrade Anna, jag har varit en ogudattig warelse i all min tid, jag har följt de ogudattigas seder och är rent för-
 derfwad, för ewigt hemfallen till den ewiga fördömel-
 sen, och jag har tywärr aldrig sett eller tänkt på min willfarelse förr än nu, då jag war till bibelförklar-
 ingen härondagen, der den helige Sansson tydligt ut-
 talte janningen. Han sade oss hwad swära följer den
 jordiska glädjen medför, och att satan gläder sig åt

våra nöjen och Herran gråter öfwer våra danser. Jag fann mig djupt förtrosad af hans ord, det var som hans hela predikan wore ställd till mig. Han sade, att sedan Konung Dawids tid ej funnits några helige, förr än nu, då några enskilde wändt sina hjertan till Gud. Men wi andra äro för ewigt fördömda. När jag wände mig om för att torka bort tårarna, blef jag warse en tafsla på wäggen, föreställande den smala wägen till himmelen, beklädd med törne och tistel och den breda wägen till helwetet med hwarjehanda lekar och nöjen. Då först insåg jag, hwilken wäg jag wandrat, och då jag såg afgrundens makter fatta menniskorna på sina gafflar för att styffla in dem i en brinnande ugn, då war jag nära att falla i wanmakt, och hade ej en annan fattat mig under armarna, hade jag säkert dånat. Och en mamsjell tömde några droppar luftwatten i handen och ströf öfwer min panna och sade: du måste wara bra mycket förderfwad min unga wän, men trösta dig, öfwerge denna werldens illfunder, slut dig till oss, lyd Sansjóns gudomliga warningar, så kan du äfwen bli renad från dina synder och räknas för en medlem af de heligas samfund. Och nu har jag lånat denna bok, för att finna någon tröst och lära känna Guds heliga wilja.

Sår jag se din bok, Anna, frågar B. och tager boken till sig uppslagen på samma ställe, der hon läste, och detta war sidan 190 och 191, och han läser

dessa sidor. Denna bok har jag ej läst och känner
 därför ej dess uttryck, men är den lika öfverallt som
 på dessa 2 sidor, tycker jag ej om den, emedan det
 ej är fritt, att dess innehåll är blandadt med en fari-
 seisk egenrättfärdighet. Författaren vill här utvisa,
 att han själf är andelig och ej har någon större synd
 än att han ej omvändt nog många andra, eller gjort
 dem jemngoda med sig. Men nog härmed, och hvad
 Jansson beträffar, är han ingen bildad predikant, utan
 rätt och slätt en bonde som jag. Och efter mitt tycke
 wore det bäst, att han höll sig till plogen och skötte
 sitt fall. Han har en god talgåfwa, men jag tror,
 att han ej wet alltid hvad han säger. Han talar all-
 tid om lagens straffdomar och håller sig jällan till
 fridens budskap, hwilket jag för min del tror wore
 rätta sättet att förena menniskan med sin skapare.
 Hwem skulle ej med innerlig glädje, tillförlit och kär-
 lek fly till sin himmelske fader, om hans godhet, nåd
 och barmhertighet verkligen bles omtalad sådan den är.
 Jansson är ej värdt att tala om, ty wisja af våra
 prester äro lika danna, de ha fått en järdeles smäl
 att fördöma sina medmenniskor, juft därför att det
 finnes dylika uttryck i Bibeln om straff. Och efter
 deras uttryck låter det nästan som de liknade sin Gud
 wid de fordna barbariska furstar, som för en endas
 brott kunde förgöra en hel släkt. Det står wisst i
 katekesen, att han är en stark hämnare, mäktig att

straffa fädernas misgärning in på barnen, allt intill tredje och sjerde led. Jag tror wisst, att han är mäktig, men tror ej att sådant straff skulle komma i fråga af en helig, rättwis, sannfärdig, god och barmhertig Gud. Efter Janssons och andra swafwelpredikanter's åstor låter det nästan som menniskan wore skapad att oupphörligt lida och strida mot de aldrig så ofskyldigaste tankar och medfödda begär. En dans är wisst icke något godt, men kan ej vara någon sasmäkande synd, då allt går ordentligt till. Och att vara glad, tror jag ej vara synd. Men girighet och misnöjdhet öfwer allt det goda, som vår allgode Gud har skänkt oss genom sin härliga skapelse, det tror jag är synd. Och att alldeles fördöma allt Guds skapade werk, som tillika är det oförwitligaste wittne wi äga om en faderlig ömhet ofwanifrån, detta skulle jag gerna wilja kalla för en oförskämd bestyllning mot den store Mästare. Att werlden har många mörka sidor, kan jag ej frångå, men hon har flera ljuspunkter, och allt har sina goda sidor. Skulle hwarje menniska vara lika god, lika till humör, samma snille, samma tycke, samma smak, jorden bära samma frukter öfwerallt, samma malmstreck, i söder som i norr, då wore ju hela naturen ett däsigt ämne, och menniskan såsom en mask, som hwarken förstod något eller kunde behöfwa någon samfärdsel med sina likar. Men genom naturens ombytlighet och menniskans olika snillen

och håg kan den ena människan ej umbära den andras biträde eller det ena landskapet det andras produkt. Och allt detta har af den gode Fadren blifwit så utsejt, för att dermed odla och föräbla vårt förstånd. Och dertför böra wi ej tro att Gud är så hård, som en del tror honom att vara. Zansson och hans wederlikar stöta alltid wisja personligheter, och en del wilja de upphöja till slyarna, och en annan nedstörta till afgrunden. Detta tycker jag är oriktigt. Att Dawid war helig, kan jag ej frångå, men nog har han sitt skuldregister så wäl som wi, det synes bäst, om du läser om honom i Gamla Testamentet. Och hwad taflan angår, så är hon författad af en stentryckare, som har lika stort begrepp som wi, och endast för att sälja den till spekulanter, som tycka om den. War du glad som du alltid har varit, men framsför allt bewara ditt samwete, ty deruti har du en ypperlig lag gifwen af din himmelske Fader, och så länge du behåller den oförderwad, så war säker på att så snart du rådfrågar dig med honom, säger han hwad du bör och icke bör göra. Sag har en liten bok derinne, som också är skrifen af en prest, som med skäl kan kallas sådan, han har swingat sig från en liten kofa i Wermland till biskopsstolen i Werio och är tillika en af vårt lands största skalder. Hans namn är Esaias Tegner.

Wilhelmsson skulle nu gå in efter den omtalta bo-

fen, då dörren öppnas på wid gaswel, och en stor man inträder, klädd i en grön jagtrock och höga fragstöflar, en jagtwäska wid sidan af grässwinstkinn med widhängande kruthorn och hagelpung m. m. Ursäkta bror, att jag gick in så sent, men jag såg att du war uppe och dertför tog jag dristigheten på mig, för att anlita din gästfrihet. Min bästa bror, kunde du förära mig en kaka bröd! ett fat kall potatis, en half Bergens sill, skulle jag wara dig riktigt förbunden, skam till sägandes är jag tom som en warg, jag fick i morse spår på en räf, men mickele är en slipad karnalje, som ej låter lura sig lätt, hundarna följa honom säkert än, men jag måste wända med lång näsa. Jag har wist ett par andungar i wäskan, som jag sköt ner i strömmen, men fan kan inte äta rått, besjedradt kött. Jag hörde, att ni war i ett stort språk härinne, och du får dertför ursäkta mig, att jag lyhnat litet, men först wille jag ej störa eder, för det andra roade det mig att höra edert tal, hwilket jag säkert ej fått, om jag gått in förut. Det war roligt att höra din disputation, Wilhelmsön, började du predika, tog du säkert bort förtjensten för Zansson, åtminstone fick du lika många åhörare, jag hörde det war tal om Dawid. En munter poet skrifwer följande om honom. Den kommande, som är allmänt känd och kallas Kommendanten, börjar stråla följande:

Kung Dawid, helt säkert den argaste själm,
 Som någonsin burit en krona och hjälm,
 War riktigt ett leswande syndaregister
 För kungliga laster och menfliga brister,
 Och wandrar du lik detta heliga nôt,
 Du hamnar wist aldrig i Abrahams sköt.

Kung Dawid en herde i spädare år
 Han wallade Sai getter och får;
 Af bockarne lärde han lättja och hordom,
 Som nutiden liknar det bibliska fordom;
 Men ett i den saken dock anmärkas bör,
 Att ej något eldregn wårt Sodom förstör.

En gång sen Dawid sig tagit en lur
 Och klädt på sin lata beqwäma natur,
 Gick han efter wanan på uttit på taken,
 Då såg han i grangåln en qwinna spritt naken
 Om länden så fyllig och rödldt till hyn,
 Som badade sig utan minsta förhya.

Nu stickades genast en kammarpage ned,
 Att taga om qwinnan ett noga besked.
 Han wiste berätta, när han kom tillbaka,
 Att hon het' Bathjeba, nyss bliswen maka
 At Uria, som war till börden Hebré,
 Och tjenstgjorde nu wid Kung Dawids armé.

Om du nu wille wara af den godheten och sluta med dina verser, sade Wilhelmsjon, i afton will jag ej hafwa Dawid hwarfen till helgon eller skålm.

Wi skola tala wid Anna. Kanste hon kan hjelpta oss att få en smörgås. Hur det kan gå med fill och potatis den här tiden på dagen, känner jag ej och ganska tråkigt wore det för dig att lesa på hullet, och jag skulle för min del ej wilja wara skulden till en aldrig så liten afminskning af din wälgödda kropp.

Anna, som hörde hwad Wilhelmsjon önskade, hade allaredan i en kammare framsett en tallrik med smör, torrt sårkött, ost och lar samt inlagd fill och en wäldig brödkorg, samt winkade till husbonden att allt war i ordning.

War nu af den godheten, yttrade Wilhelmsjon, och håll till godo med hwad huset förmår den här tiden på dagen; efter jag fick sällskap skall äfwen jag äta litet, men först måste jag se till att det blir något i flaskan; jag förmodar att äfwen du tål wid ett glas efter din strapsering med råfwen — Nimrods söner ha ofta otur. Wilhelmsjon går i nästa rum, men kommer snart åter med en flaska fylld med brännwin samt framsetter den på bordet jemte twänne glas.

Kommendanten fattar den nu med båda händer, trycker den till sitt bröst, lifsom en kär yngling sin förtjusande fästmo efter en lång stilsmåssa, yttrande:

just nu behöfwer jag en rittig sup, ganska bra broy att du hade den hemma.

Sag har alltid litet för husbehof, fast det nu är på modet att alldeles utesluta denna dryck, ty det skall wara en ganska stor synd att begagna den, påstå våra religiösa swärmare, som nu ha fått ett stort insteg här i orten. Sag will dock ingalunda prisa bränwinet, ty nog har det varit med om skulden till många stora olyckor här på jorden, men ej heller will jag wältra hela skulden på detta ensamt. Meniskan är ju begåfwad med förnuft och tillika en fri wilja. Hon har äfwen en mängd sinnliga begär, såsom drift till glädje, hwila, mat, dryck samt verksamhet. Dessa äro i sig sjelfwa såsom begär hwarken goda eller onda. De öfwerensstämma ofta med sedelagen, men då de också äro obestämda, så kunna de åstunda en tillfredsställelse, som strider mot densamma. Blott i detta fall blifwa de syndiga, men ej då de beherrskas af förnuftet. Men kuswandet af dessa medfödda begär, frigörandet ifrån dem eller försöken att alldeles utrota dem hwillet för munkar nu läsfarmoralen ålyftar, befalles på intet ställe i Nya Testamentet, och ännu mindre förklaras det för förtjenstfullt. Men att allt har en gräns, som har förnuftet till sin skiljemur, detta böra wi fast hoppas på, och att spirituösa drycker framför allt böra begagnas med förnuft är en sak som ingen bör frångå; men

gör man detta, kan man vara säker på att det icke är syndigare än någonting annat af våra lifsförnödenheter. I wisja fall kan det anses öfwerflödigt men wid strängt arbete stärker det kroppen, lifwar sinnet, uppfriskar modet och kan blifwa en eggelse till raska beslut, hurtiga handtag och bra handlingar, och derfor ämnar jag att hafwa det både för mig och mitt folk.

Du har riktigt gifwit dig till att predika i dag, yttrade Kommendanten, som nu suttit en stum åhörare och muggat på sin smörgås med tillbehör samt fått en stor sup under tiden och nu blef bjuden en halfwa.

Nej jag ber dig att du framför allt ej hedrar mitt tal med dylika titlar, jag är dertill alldeles för litet lärd; och ej heller kan det behöfwas, ty flera dugliga och kraftfulla prester finnas här; och de många både kommande och gångande så kallade landsvägsprester, som slå sig ned hwar helst de kunna för att underlägga oss sin läras bud, det är just dessa jag ej tycker om, och det är genom en sådan Anna blifwit förwandlad till ett wåp, sådana will jag ej hafwa, i synnerhet som jag tror, att deras lära är öfwerdrifwen.

Ålfwen är det ganska besynnerligt, att våra egentliga prester äro så skiljaktiga i sina uttryck. Den ena gör allt hwad han förmår, för att skydda och upplifwa

den sannt fosterlandsfinnade skarpskytteideen. En annan deremot wanställer och fördömer den såsom en stor synd, samt trakaserar den genom att ej uppläsa föreningens kungörelser m. m. Kanske dessa fanatister skulle anse det äfwen för en synd, om wi göra motwårn mot den barbariska Ryssien, om han kommer, hwilken ej är så mycket att lita på. Jag ryser att nämna detta namn, dessa barbariska menniskor i wilddjurs skepnad, och att tänka på alla rysliga företag, som kunna framdragas från det arma Polen genom mördande, härjande och brännande.

En insändare i Bohusläns tidning anmärkte ganska passande, att Lucifer med wälbehag åsett Grefwe Bergs framfart i Polen, samt anmält sig att wilja taga tentamen af sin öfvermästare.

Men fast herr Satans egen matt
 Är stor (änskönt af Luther luggad),
 Så är det dock i Polen sagt,
 Att satan bles af Bergen kuggad,
 Han erhöll wäl en broders tyf
 Men war för litet djefwul att bli Ryf.

Gud beware öf och våra efterkommande att råta under det ryska oket, suckade Kommendanten, wi böra blifwa skarpskyttar allesammans för att skydda vårt kära, sjelfständiga Sverige och gifwa swafwelpredikanterna på båten. Om löndag skrifwer jag in mig i de frivilligas leder det är säkert.

Rätt så bror, yttrade Wilhelmsön, då taga wi ter-
sen till stadfästelse derpå.

Tack hedersbror! men tror du förnustet tillåter oß detta.

Ja bewars mitt — men kanske icke ditt.

So om det wore två, yttrade Kommendanten och
tömde sitt glas till fista droppen.

Nej du, nu är det stopp med massin, sade Wil-
helmsön och slår ned korken i flaskan.

Klockan är alla redan framstriden till 3 på mor-
gonen, då Kommendanten erinrar sig, att äfwen han
borde tänka sig hem.

Han tackar sin wärd för all wälfägnad och allra
mest för den lärrika uppsattning han wunnit genom
Wilhelmsöns tal.

De båda gubbarna följas nu åt ut. Solen kastar
sina första strålar på strömbrinken. Många tusende
lärkor flyga lossjungande öfwer Wänstapskullarne, nere
i strömmen snattra några par änder ännu, ofwan-
före i baden kuttra några duswor om tro och kärlek.
Der fanns knapt en enda buske, som ej inom sitt
sköte ägde ett par älskande foglar, alla pippra och
sjunga ester sin näbb.

I sanning en härlig morgon, yttrade Wilhelmsön
med en ljuf hänförelse.

Alldeles gudomlig, swarade Kommendanten, men
änderna dernere hade jag lust att helsa god morgon
med bössan.

Nej min bror, det vill jag för ingen del att du skall göra. En sådan morgon är det största vittne wi äga om en faderlig ömhet ofwanifrån, allting vittnar om kärlek och frid, nåd och förbarmande från vår himmelske fader och därför böra wi ej heller vara fredstörare mot dessa ofskyldiga foglar, då ingen nöd bringar oss dertill. Låt dessa snattra om sin kärlek till hwarandra. Vi böra äfwen lifna dem.

Så min bror du har rätt, du gör mig riktigt varm om hjertat. Tack, tack! du har lärt mig att studera naturens stora öppna Bibel, hwilken jag arma ej länt en enda bokstaf af förut. Jag vill lifna dig, studera naturen och plöja jorden. Bössjan skall jag spara för att använda mot Ryssen. Mig är det icke behof att skilja den ena makten från den andra. Jag vill blifwa god.

Det är ganska rätt tänkt af dig. Blif god mot dina likar, och misbruka ej ditt herrawälde öfwer djuren, war from som ett lamb, men mot våra fiender ett rytande lejon.

Tack för lärdomen! Om söndag träffas wi åter på skarpskyttarnes exercisplats. Utdjö med mig!

Med dessa ord till affled lunkar Kommandanten hem. Om han hållit ord med att vara god mot sina likar och ej misbrukat sitt herrawälde öfwer djuren, känner författaren ej; men att han är en

duglig skarpskytt, då dessa rader nedskrifwas, wet jag bestämtdt.

Anna, som för Kommendantens mellankomst ej fick den utlofwade boken, erhöll den dagen derpå. Hon hade ganska swårt att förstå den i början, men med Wilhelmsön till lärare dröjde det ej så länge, förrän hon riktigt fattade den. Hon återfick sitt goda lynne, blef from som en dufwa och glad som en qwittrande lärka.

Vi avsluta denna vår lilla berättelse med att ur den bok, som Wilhelmsön lemnade Anna, meddela Tegnérs herrliga skaldestycke

Fridsröster.

När de mäktige på jorden
 Trampa en föraktad ätt,
 Och i södern och i nordén
 Styrkan öfwer allt har rätt:
 När den swagare förtryckte
 Swefets dolk i gördeln bär,
 I din egen barn du flykte
 Och slut frid med werlden der!

Stiger dagen på det höga,
 Bliðar glad och fridsäll ner,
 Hata ej! hans rena öga
 Djupet af ditt hjerta ser.
 Kommer qwällen med sin stjerna, —
 Qwällen är med friden slägt:
 Stäng ditt bröst för hat, så gerna
 Som din dörr för nattens slägt!

Döm ej straxt den vilseförda,
 Stolte broder, med förakt!
 Icke wägde du den börda
 Döet på hans skullra lagt.
 Icke talde du de strider,
 Som han stridde för sin dygd,
 Icke wet du hwad han lider
 Af sin ånger, af sin blygd.

Du som hämnd och hat förkunnar
 I din egen himmels namn,
 Ser du icke, himlen unnar
 Rum åt alla i sin samn.
 Om den slutna ewighetens
 Dolba råbslag hwad wet du?
 Hvem har mått Barmhertighetens
 Bottenlösa djup ännu?

Åt, hwad gör det, hur wi falla
 Denne far, som dock är wår?
 Hwad tillfälligt är må falla,
 Det wäsendtliga består.
 Plånn' den wise med sin lära,
 An så djup, så konstigt byggd
 Kommer werldens Gud mer nära,
 An den wilde med sin dygd?

Hör mig, hör mig, gode fader,
 Wäsen bakom werlden gömmt!
 Ibland jordens myriader
 Lys de många, som dig glömt!
 Lyd för dem insiftnings-orden
 Till hwad åblast jorden såg:

"Gudi ära, frid på jorden,
Mensforna en helig håg!"

Menska, någon himmelsk flamma
Lefwer i dig, värda den;
Frid och kärlek måste flamma
Från den faderliga wän.
Wet du på din lefnads gäta
Något tröstligare swar,
Än att älska och förlåta
Sönerna af samma far?

Är du lycklig, wäl, så gläd dig
Ät din lycka med en hwar,
Och ju mer du delar med dig,
Desto mera har du qwar.
Räck ofi handen, wägra ingen,
Låt hwar glädje, som du njöt,
Flyga genom brödraringen
Lifsom en elektrisk stöt!

Om du lider, om du faller
Miskänd, utan tröst och hopp,
Genom lifwets fångselgaller
Se i öppna himlen opp,
Der hwar hatfull själ, hwar bitter,
Swartnar som en flocknad brand,
Och Försonligheten sitter
På den Högfstes högra hand.

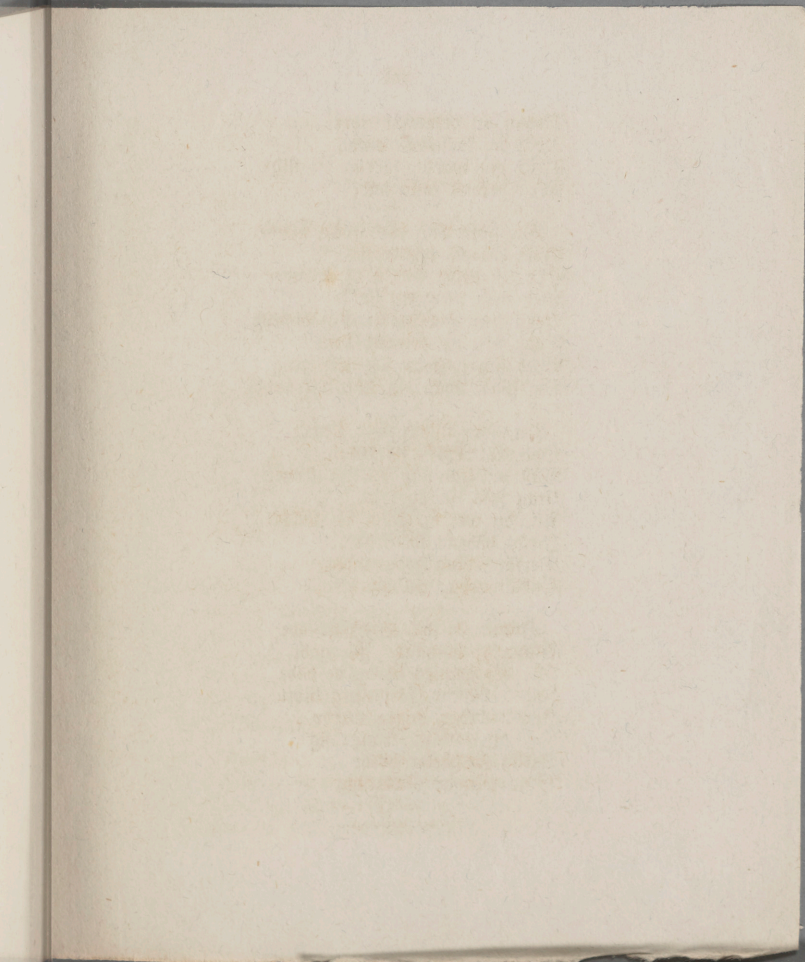
Yngling, du, hwars stjerna ruslar
Öfwer lifwets paradis,
Sola dig på dina kullar,
Gata ej, war glad och wis!

Medan än bekymret tiger,
 Dric ur kärlekens pokal,
 Dric dig warm, förrän du stiger
 Ner i årens kalla dal!

Du, som re'n med fulla händer
 Uppå lifwets höjder står,
 Gör det goda, förr'n du wänder
 Åter med förblekta hår!
 Bygg med swettig slit din boning,
 Bygg den uti fridens land,
 Bjud hwar owän till försoning
 Och hwar wän till stöd din hand!

Du, som släpar sista stenen
 Opp till lifwets pyramid,
 Will du från dess höjd se scenen
 Utan fasa, så äg frid,
 Åh, du wet ej, hwar du landar
 Ifrån dödens stilla haf,
 Dersför mana goda andar,
 Endast goda, till din graf!

Innan än din plats är öde
 Bland de lefwande, gör godt,
 Dö, och hoppas bland de döde
 Ingen hämnd, försoning blott!
 Ingen ånger, ingen wrede
 Till din sotsfång tränge sig!
 Stilla saligheter brede
 Sina wingar öfwer dig!

Pris 25 öre.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

